

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)
SSN Jerzy Grubba
SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

Protokolant Katarzyna Gajewska

w sprawie **T. W.**,
skazanego z art. 178a § 4 k.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 27 marca 2024 r.,
w trybie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.
kasacji wniesionej obrońcą skazanego,
od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie
z dnia 29 czerwca 2023 r. sygn. akt IV Ka 624/23
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Oświęcimiu
z dnia 21 lutego 2023 r., sygn. akt II K 657/22,

**1) na podstawie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. uchyla zaskarżony
wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w Krakowie do
ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;**

**2) obciąża Skarb Państwa kosztami sądowymi postępowania
kasacyjnego.**

[J.J.]

Jerzy Grubba Tomasz Artymiuk Włodzimierz Wróbel

I

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Oświęcimiu z dnia 21 lutego 2023 r. (sygn. akt II K 657/22) T. W. został uznany winnym czynu z art. 178a § 4 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k., za który wymierzono mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności oraz dożywotni zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 29 czerwca 2023 r. (sygn. akt IV Ka 624/23) wyrok Sądu I instancji został utrzymany w mocy.

Od powyższego orzeczenia kasację wniósł obrońca skazanego, zarzucając wyrokowi *„rażące naruszenie przepisów prawa, które doprowadziły do nieprawidłowego utrzymania w mocy wyroku Sądu I instancji, a to:*

I. obrazę przepisów postępowania:

- 1. w postaci art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 414 § 1 k.p.k. i art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. poprzez utrzymanie w mocy wyroku Sądu I instancji w sytuacji przekroczenia przy skazaniu granic skargi uprawnionego oskarżyciela publicznego,*
- 2. w postaci art. 433 § 2 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., poprzez dokonanie nienależytego rozpoznania zarzutu apelacji obrońcy oskarżonego T. W. w odniesieniu do przeprowadzenia dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów,*
- 3. w postaci art. 433 § 2 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k. poprzez nierozpoznanie przez Sąd odwoławczy zarzutu apelacyjnego obrońcy oskarżonego w postaci zarzucenia Sądowi I instancji rozstrzygnięcia niedających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego i przyjęcia przez Sąd odwoławczy w ślad za Sądem I instancji, że oskarżony prowadził pojazd w stanie nietrzeźwości, pomimo braku potwierdzających to dowodów i w sytuacji gdy zaistniała uzasadniona, nieusuwalna wątpliwość co do tak stężenia alkoholu jaka miała wystąpić u oskarżonego w chwili prowadzenia pojazdu, jak i dokładnego czasu i okoliczności jego prowadzenia, a także wobec wątpliwości podniesionych przez biegłego R. C. na rozprawie w dniu 12 stycznia 2023 r. gdzie ekspert wskazał, iż oskarżony znajdował*

się w czasie prowadzenia samochodu w stanie po użyciu alkoholu, a jedynie mógł się znajdować w stanie nietrzeźwości, zatem obowiązkiem Sądów rozpoznających niniejszą sprawę było rozstrzygnięcie niedających się usunąć wątpliwości na korzyść T. W. .”

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie i umorzenie postępowania, ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie i uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Krakowie do ponownego rozpoznania.

Prokurator wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Z urzędu stwierdzono w sprawie zaistnienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2) k.p.k., tj. nienależytej obsady Sądu odwoławczego.

W uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., w sprawie I KZP 2/22 (OSNK 2022, z. 6, poz. 22) zaakcentowano kluczową dla procesu nominacyjnego okoliczność, tj. że Krajowa Rada Sądownictwa ukształtowana w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) nie jest organem tożsamym z organem konstytucyjnym, którego skład i sposób wyłaniania reguluje Konstytucja RP, w szczególności w art. 187 ust. 1. W uchwale tej zaakcentowano także, należy mieć na względzie stopniowalność kryteriów doboru do sądów różnego rzędu, gdyż surowsze są wymagania w stosunku do sędziów ubiegających się o awans do sądów, które znajdują się wyżej w strukturze sądownictwa, co prowadzi to konieczności oceny w ramach testu niezawisłości konkretnego sędziego takich okoliczności, jak -równoczesność (lub zbliżony czas) uruchomienia drogi awansowej z objęciem ważnego stanowiska w administracji sądowej w drodze arbitralnej decyzji Ministra Sprawiedliwości, utajnienie obrad KRS w zakresie danej kandydatury, jednoznacznie negatywna opinia zgromadzenia ogólnego sędziów, porównanie osiągnięć zawodowych kandydata z doświadczeniem zawodowym i poparciem środowiska dla kontrkandydatów oraz to, czy kandydat w ogóle miał kontrkandydata do awansu, czy też był jedyną osobą, która wzięła udział w danym konkursie.

Tak też ocenić należy sędziego J.D., którego ścieżka kariery została obszernie przeanalizowana i oceniona przez Sąd Najwyższy w sprawach w sprawie pod sygnaturami III KK 185/23 oraz III KK 356/23. Wobec tego nie ma konieczności rekapitulowania wszelkich ustaleń Sądu Najwyższego poczynionych tych sprawach. Warto jednak podkreślić kluczowe momenty kariery tego sędziego po roku 2015.

Sędzia J.D. był delegowany do pracy w Ministerstwie Sprawiedliwości od kwietnia 2018 roku do 30 czerwca 2019 roku, gdzie pracował również w departamencie kierowanym przez Sędziego D. P. Ten sędzia następnie przekazał informację o możliwości delegacji do Sądu Okręgowego w Krakowie prezesowi tego sądu – D. P., która z kolei poinformowała o tym sędziego D. Prezes Sądu Rejonowego w Bydgoszczy, gdzie swoją służbę pełnił ten sędzia, negatywnie zaopiniował ewentualną delegację. Jak wynika z informacji uzyskanych podczas obrad Kolegium Sądu Okręgowego w Krakowie wynika, że nie składano propozycji delegacji do Sądu Okręgowego w Krakowie sędziom sądów rejonowych orzekającym w tym okręgu, a także nie było innych kandydatów z pozostałych sądów. Wniosek o delegację został złożony przez Prezesa Sądu Okręgowego w Krakowie 28 września 2020 roku, po uzyskaniu zgody Kolegium.

W rezultacie Sędzia J.D. otrzymał delegację do Sądu Okręgowego w Krakowie, która była ważna od 1 listopada 2020 roku do 31 października 2021 roku.

Następnie zgłosił się jako kandydat na wolne stanowisko sędziego w Sądzie Okręgowym w Krakowie, które zostało ogłoszone w Monitorze Polskim z 2021 roku. Należy podkreślić, że w procedurze tej opinię kwalifikacyjną dla sędziego J. D. opracował sędzia Sądu Rejonowego w Krakowie, D.S., na podstawie zarządzenia wydanego przez Prezesa Sądu Okręgowego w Krakowie. Pominiecie w tej procedurze wizytatorów, którzy we wszystkich innych konkursach dokonywali oceny i wyznaczenie do oceny kwalifikacji na urząd sędziego sądu okręgowego, sędziego orzekającego w sądzie rejonowym było sytuacją zupełnie atypową.

Sędzia D. uzyskał większość głosów w Kolegium i został rekomendowany na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego. Następnie proces nominacyjny został przeniesiony do Krajowej Rady Sądownictwa, gdzie obu kandydatów ocenił trzyosobowy zespół. Kontrkandydat w konkursie - adwokat D.D. uzyskał rekomendację od zespołu, jednak to sędzia J. D. otrzymał większą liczbę głosów

poparcia od członków KRS. W efekcie powyższego, Prezydent powołał sędziego J.D. na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w Krakowie w październiku 2021 roku. Jak wynika z oficjalnie dostępnych dokumentów - sędzia udzielił poparcia wielu sędziom kandydatom do KRS. Nadto, koniecznie podkreślić należy, że także sędzia opiniujący udzielił poparcia kandydaturze sędzi D. P., a zatem Prezesowi Sądu Okręgowemu w Krakowie, który zlecał mu opiniowanie sędziego J. D.

W dniu 12 lipca 2022 r. sędzia D. został mianowany na funkcję zastępcy rzecznika dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym w Krakowie na czteroletnią kadencję. Przyjęcie takiej funkcji w czasach, w której Rzecznik SSA P. S. oraz jego zastępcy (także jako np. wiceprezesi sądów okręgowych) ścigali dyscyplinarnie sędziów powszechnych za treść wydawanych orzeczeń i odsuwalisędziów od orzekania w trybie art. 130 u.s.p. tylko za stosowanie w swoich orzeczeniach norm konwencyjnych oraz traktatowych, było transparentnym przejawem aprobowania przez sędziego D. takiego sposobu wykonywania funkcji w systemie dyscyplinarnym, który to system jest w istocie podporządkowany Ministrowi Sprawiedliwości.

Od 1 września 2022 r. D. został delegowany przez Ministra Sprawiedliwości do Sądu Apelacyjnego w Krakowie (rok po nominacji na sędziego Sądu Okręgowego w Krakowie).

Można przyjąć, że sędzia utrzymywał bliskie kontakty z władzą wykonawczą, o czym może świadczyć inicjatywa Prezesa Sądu Apelacyjnego w Krakowie by delegować sędziego z tak krótkim stażem orzeczniczym w sądzie okręgowym. Prawdopodobnie jest to także efektem udzielania poparcia określonym osobom w Krajowej Radzie Sądownictwa (w tym Prezesowi Sądu Okręgowego w Krakowie).

Wszystkie te okoliczności wskazują na brak niezbędnej niezależności i bezstronności tego sędziego wobec władzy wykonawczej, co narusza prawo strony (skazanego) do sądu, zgodnie z art. 45 ust. 1 Konstytucji oraz art. 6 ust. 1 Konwencji. Zwłaszcza ma to kluczowe znaczenie w przypadku tych sędziów, którzy nie tylko uczestniczyli w bezprawnej procedurze przez niekonstytucyjnym organem jakim jest wspomniana Rada, ale ponadto przyjmowali stanowiska z rąk Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego i swoimi działaniami w pełnym zakresie popierali te wszelkie decyzje czy zmiany, które następnie były jednoznacznie uznawane przez sądy międzynarodowe za naruszające gwarancje prawa do

niezależnego sądu ustanowionego ustawą. Ich kariery w strukturze sądownictwa powszechnego, czy też nawet i Sądu Najwyższego były nietypowe, o tyle, że awanse do sądów wyższych instancji lub na stanowiska funkcyjne miały bezprecedensowo szybki charakter.

[J.J.]

[ms]

Jerzy Grubba Tomasz Artymiuk Włodzimierz Wróbel